

OSSI-tutkimushanke: Managing Open Source Software as an Integrated Part of Business

Avoim lähdekoodi on tutkimuskohteena haasteellinen sen moniulotteisuuden vuoksi. Kattavan kuvan saaminen edellyttää niin, tekniikan, liiketoimintalogiikoiden, lainsäädännön kuin kehittäjäyhteisöjen sosiaalisten normien ymmärtämistä.

Kesällä 2005 alkaneessa OSSI-tutkimushankkeessa lähdettiin alusta alkaen siitä, että vain poikkitieteellisellä tutkimuksella aihepiiristä saadaan tuloksia, joista on todellista hyötyä ilmiön ymmärtämisessä. Tässä Tekes-rahoitteisessa hankkeessa onkin mukana poikkeuksellisen monipuolinen tutkijajoukko Tampereen yliopistosta, Tampereen teknisestä yliopistosta, Tekniseltä korkeakoululta ja Helsingin Kauppar korkeakoululta.

Projektin tavoitteena on ollut luoda työkaluja avoimen lähdekoodin hallintaan yritysympäristössä. Lähestymiskulmina ovat olleet sosiologia, teknologia ja liiketalous. Näistä liiketalous on vielä jakautunut oikeudellisiin kysymyksiin, taloustieteeseen, liiketoimintamalleihin ja arvoverkostoihin. Erityisen huomion kohteena hankkeessa on ollut neljä keskeistä avoimen lähdekoodin hanketta eli:

- Debian (Linux-distibutio)
- Eclipse + Laika (kehitysympäristö)
- Gnome (Graafinen käyttöjärjestelmä)
- MySQL (Tietokanta)

Lisäksi hankkeen yrityspartnerit ovat avustaneet tutkimusta tarjoamalla runsaasti empiiristä materiaalia tutkimuksen pohjaksi.

Hankkeen tutkimustuloksia on julkaistu tähän mennessä kolmessa tutkimusraportissa. Niiden kattava läpikäyminen ei ole tässä ole luonnollisesti mahdollista, mutta joka tapauksessa pääviesti on selvä: Avoimen lähdekoodin tehokas käyttö yritysympäristössä edellyttää huolellista aina tapauskohtaista analyysiä, joka ei saa rajoitua vain yhteen näkökulmaan vaan siinä tulee olla mukana mieluiten ”koko johtoryhmä”.

Läpikäytävät kysymykset poikkeavat myös merkittävästi normaalista yritystoiminnan haasteista. Esimerkiksi yhteisöjen kanssa toimiminen edellyttää pitkäjänteistä toimintaa, jossa tulee huomioida yhteisöjen arvomaailmoissa (raha ei ole usein motivoiva tekijä) ja toimintatavoissa esiintyvät merkittävät erot. Samoin ROI:n laskeminen avoimen lähdekoodin hankkeelle ei onnistu välttämättä ihan normaalilla taloushallinnon välineistöllä.

Oikeudellista riskinhallintaa varten hankkeessa on kehitetty ohjelmisto, jolla kyetään vähentämään avoimen lähdekoodin lisenssien tarkistamiseen liittyvää käsityötä. Lisenssinhallinta onkin yksi haasteellisempia tehtäviä — erityisesti jos tarkoitus on tehdä sulautettuja tuotteita, joissa tehtyjen virheiden korjaaminen ei ole jälkikäteen välttämättä mahdollista.

OSSI-hanke tulee päättymään kesäkuussa 2007. Hankkeen loppuraportissa tullaan esittämään vielä välineistö, jolla kyetään systemaattisesti vertailemaan eri avoimen lähdekoodin projekteja eri käyttötarkoituksiin yritysmaailmassa.

Linkkejä:

Hankkeen kotisivut: <http://ossi.coss.fi/ossi/>

Lisenssi-tarkistin:

<http://sourceforge.net/projects/oslc>

OSSIn yrityspartnerit

ABB

F-Secure Oy

IBM

Nokia Multimedia

Nokia Networks

Novell Finland Oy

Plenware Group Oy

PricewaterhouseCoopers Oy

Sun Microsystems

Teknologiakeskus Hermia + Centre for Open Source Software - COSS

TietoEnator Telecom & Media Oy

Ville Oksanen
OTK
Tutkija, SoberIT, TKK
Osakas, Turre Legal Oy

